

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*

(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция: Държавна агенция „Електронно управление“	Нормативен акт: Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление
За включване в законодателната/ оперативната програма на Министерския съвет за периода: март 2019 г.	Дата: 11.01.2019 г.
Контакт за въпроси: Гергана Колешанска, директор на дирекция „Политики за е-управление“	Телефон: 02 9492269

1. Дефиниране на проблема:

-Неприлагане от страна на органите на съдебната власт на принципите на електронното управление;

-Липсва законова регламентация за използването на хоризонталните системи на е-управление – системата за сигурно електронно връчване и системата за електронна автентикация;

-Доставчиците на електронни услуги не обявят по разбираем и достъпен начин предоставяните административни услуги и основния работен процес по заявяване, подаване и получаване на електронни документи и изявления;

-Няма законово задължение за вътрешен обмен на електронни документи между всички административните органи, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги, в съответствие с новоприетите изменения в АПК (изм. и доп. ДВ бр. 77 от 18 септември 2018 г.);

В съществуващата законова уредба липсва регламентация, свързана с вписването на електронните административни услуги, както и с подаването и изпращането на електронни документи по реда на АПК;

-Неяснота и липса на синхронизация относно допустимите средства и начини за електронна идентификация на гражданите и организациите при заявяване на електронни административни услуги, предоставяни от административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги. Текстовете не са синхронизирани със Закона за електронна идентификация;

-Необходимост от изменения и допълнения в правомощията на председателя на Държавна агенция „Електронно управление“ (ДАЕУ, Агенцията). С оглед ефективната реализация на политиката за електронно управление е идентифицирана необходимост от включване на допълнителни правомощия и прецизиране на съществуващите. Идентифицирани са трудности, свързани с осъществяването на правомощията на председателя на ДАЕУ по контрол на разходите, проектите и техническите спецификации за е-управление, както и контрола по прилагането на целия Закон;

- Неяснота и недостатъчни правни предпоставки за създаването и стартирането на дейността на Държавно предприятие „Единен системен оператор“, включително осигуряване на устойчивост на предприятието. Слабост в нормативната уредба, регламентираща неговата дейност, управление, имущество и финансиране;

-Липсват унифицирани правила и изисквания за всички задължени съгласно Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от общественния сектор лица, чрез

които да се определят стандартите и мерките за гарантиране на достъпност на уебсайтовете и мобилните приложения;

-Липсва система за отчетност и контрол върху изпълнението на задължението за достъпност на уебсайтовете и мобилните приложения, съответно – санкции при неизпълнение;

-Липсват правила при спорове и жалби за неспазване на изискванията за достъпност на уебсайтовете и мобилните приложения;

-Липсва ред за прилагане на правилата за достъпност на уебсайтовете и мобилните приложения при по-облекчени условия от малки структури от обществения сектор, с обем и обхват на дейност, несъразмерен с ресурсите за създаването и поддържането на интернет страници и приложения (прекомерна тежест по смисъла на Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета);

-Установен е различен подход при определяне на глобите и имуществените санкции в съществуващите административнонаказателни разпоредби на Закона.

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

Електронното управление в Република България навлиза в решаващ етап от развитието си. За осигуряването на устойчивата му реализация на всички равнища, предвид развитието на обществените отношения в областта, е необходимо да бъдат извършени промени в Закона за електронното управление (ЗЕУ, Закона) чрез които нормативно да се регламентират както включването на нови субекти в обхвата на Закона, така и засилването и прецизирането на правомощията на председателя на Държавна агенция „Електронно управление (ДАЕУ, Агенцията). Същевременно, разпоредбите на ЗЕУ следва да се синхронизират с промените в АПК. Необходимостта да се осигури ефективно стартиране на дейността на Държавно предприятие „Единен системен оператор“ (ДП ЕСО) налага да бъдат прецизирани текстовете, регламентиращи дейността и управлението на предприятието. Практиката по прилагане на ЗЕУ до момента показва, че е необходимо да бъде осигурена ефективна превенция за предотвратяване и преустановяване на нарушенията по този закон и нормативните актове по прилагането му, както и за отстраняване на негативните последици от тях. Идентифицирани са нови състави на административни нарушения, както и са определени пропорционални глоби и имуществени санкции.

Съгласно действащо решение на Министерския съвет № 163 от 21 март 2014 година електронното правосъдие е включено като един от секторите на е-управление. Съответно е разработена и се прилага Стратегия за въвеждане на електронно управление и електронно правосъдие в сектор „Правосъдие“ 2014-2020 г. с Пътна карта за нейното изпълнение. Тази стратегия, както и Пътната карта към нея, следва да се подчиняват на общите принципи при разработване на стратегии за е-управление, като техните изменения подлежат на одобрение от председателя на ДАЕУ по реда на ЗЕУ.

Органите на съдебната власт осъществяват взаимодействие с органите на законодателната и изпълнителната власт, включително по електронен път, за всеобхватна и пълна защита правата на гражданите и юридическите лица и реализиране на наказателната политика на държавата. Измененията в Закона за съдебната власт (ЗСВ) от 2016 и 2018 г. въвеждат редица текстове, свързани с електронното правосъдие, по-конкретно с обмена на електронни документи, удостоверителните изявления процесуални действия в електронна форма. Съгласно чл. 360а. от ЗСВ (Нов - ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 09.08.2016 г.) органите на съдебната власт извършват удостоверителни изявления, издават актове и извършват всички други предвидени в закона процесуални действия в електронна форма. В тази връзка автоматизираните информационни системи на органите на съдебната власт следва да бъдат разглеждани като част от електронното управление на Република България и да се подчиняват на основните принципи на е-управление при осигуряване на тяхната системна интеграция и оперативна съвместимост. Основания за това съществуват в текстовете както на ЗСВ, така и на стратегическите и подзаконовни актове за е-правосъдие.

Отново в ЗСВ е уреден и обменът на електронни документи автоматизирано и по електронен път в условия на оперативна съвместимост и информационна сигурност. Чл. 360м. посочва, че обменът на електронни документи с лицата, осъществяващи публични функции, с организациите, предоставящи обществени услуги, и с административните органи се осъществява съгласно Закона за електронното управление. Регламентирано е и задължението за лицата, осъществяващи публични функции, организациите, предоставящи обществени услуги и административните органи да предоставят вътрешни електронни административни услуги на органите на съдебната власт.

Основните системи на сектор „Правосъдие“, включително Единната информационна система на съдилищата и Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП), следва да бъдат свързани със системите на изпълнителната власт, за да могат да изпълняват своите функции по закон. В своята дейност органите на съдебната власт на ежедневна база обменят данни и осъществяват двустранна комуникация както с органите на изпълнителната власт, така и с гражданите и бизнеса. Така например, съгласно чл. 385 от ЗСВ „Информационното обслужване на дейностите в съдебната власт се извършва от Висшия съдебен съвет със съдействието на Министерството на финансите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството – чрез осигуряване на достъп на органите на съдебната власт до Националната база данни „Население“, Националния статистически институт и Българския институт за стандартизация, включително и чрез предоставяне на лични данни в електронен вид или чрез отдалечен достъп до база данни, при спазване на изискванията на Закона за защита на личните данни.“ Съществуват и други примери за сходни разпоредби относно електронен достъп до данните, създавани и съхранявани от органите на изпълнителната власт. Налице е и обратното взаимодействие, илюстрирано чрез служебната проверка от органите на изпълнителната власт на информация за съдимост на лица, поддържана в информационна система „Централна база данни „Съдимост“, във връзка с предоставяне на административни услуги.

Стратегията за въвеждане на електронно управление и електронно правосъдие в сектор „Правосъдие“ 2014-2020 г. представлява естествено продължение на Стратегията за развитие на електронно управление в Република България 2014-2020 г. в областта на правосъдието. В нея ясно е посочено, че следва да се прилагат основните принципи, заложиени в ЗЕУ.

Органите на съдебната власт са длъжни да извършват сигурен обмен на електронни документи по реда на Закона за електронното управление с лицата, осъществяващи публични функции, с организациите, предоставящи обществени услуги, и с административните органи, вписани в Административния регистър, поддържан от Администрацията на Министерския съвет. Обменът на електронни документи се извършва чрез Средата за електронен обмен на съобщения, поддържана от ДАЕУ, по техническия протокол по чл. 18, ал. 1 от Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги.

Видно от горното, с оглед ефективност, липса на дублиране и икономия на средства и предвид силната степен на свързаност и прилагането на общи принципи между системите на изпълнителната и съдебна власт, органите на съдебната власт попадат в приложното поле на ЗЕУ.

Основните хоризонтални системи на е-управление са внедрени, поддържани и развивани от ДАЕУ и са интегрирани чрез Единен модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги. От 1 ноември 2018 г. влезе в сила задължението за изцяло електронен обмен на документи между административните органи. Преустановяването на хартиения обмен между администрациите е първата всеобхватна мярка на национално равнище за премахване на хартиената администрация.

За да може да бъде реализирано ефективно електронно управление при интеграция и съвместимост на всички системи на субектите на ЗЕУ, както хоризонталните системи за е-връчване и е-автентикация, така и обменът на документи изцяло по електронен път, следва да намерят своето място в Закона.

Електронната идентификация на физическите и юридическите лица е в основата на всяко електронно управление. В настоящата редакция на ЗЕУ липсва ясна уредба относно

нормативно допустимите средства за електронна идентификация чрез изричен запис, че гражданите и организациите се идентифицират по реда на Закона за електронната идентификация и/ или чрез средства за електронна идентификация, издавани и поддържани от административни органи и определени с решение на Министерския съвет. С оглед задълженията на България като държава-членка на ЕС и преминаване към трансгранична електронна идентификация, следва изрично да бъде записано, че гражданите и организациите могат да се идентифицират по реда на схема за електронна идентификация на държава - членка на Европейския съюз, за която е извършено уведомяване съгласно член 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 910/2014 г. Същевременно в Закона не е уредено и вписването и оповестяването на средствата за електронна идентификация, както и режимът по признаването им. За синхронизиране с разпоредбите на Закона за електронна идентификация, както и предвид работата по въвеждането на Национална схема за електронна идентификация, е важно да бъде създадена необходимата правна сигурност чрез включването на тези разпоредби в Закона.

Изграждането и развитието на електронното управление изисква съгласуваност, оперативна съвместимост и системна интеграция на споделените информационни ресурси при устойчив модел за дългосрочно управление и финансиране за поддръжка. С цел обезпечаването им се детайлизират съответните правомощия от компетентността на председателя на агенцията. Детайлизираните правомощия са свързани основно с: въвеждането на архитектура на електронното управление и нейното прилагане; засилване на контрола на разходите за е-управление и ИКТ предвид отделянето на тези разходи в специално приложение; засилване на правомощията за развитие и опериране със споделените ресурси на електронното управление; осъществяване на ефективен контрол по прилагането на политиката за електронно управление. Предвид общата роля на председателя на ДАЕУ при определянето и развитието на цялостната политика за е-управление в Република България, се въвежда правомощието му по осъществяване на политиката за управление на лицензите в областта на електронното управление.

Държавно предприятие „Единен системен оператор“ ще осъществява важни функции по реализацията на електронното управление, свързани с осигуряване на оперативната съвместимост, подпомага процеси и извършва дейности по интеграция на информационни системи за електронно управление и електронни административни услуги, както и опериране със споделените ресурси на електронното управление. За да може то ефективно да стартира своята дейност и да бъде жизнеспособно, в нормативната уредба следва да бъдат детайлизирани неговите функции, с цел избягване на колизия със законодателството в областта на държавните помощи и обществените поръчки. Идентифицирана е необходимост и от прецизиране на разпоредбите относно имуществото на предприятието, начинът на управление и организацията на дейността му.

В административнонаказателните разпоредби на Закона се установи разнороден подход при определянето на праговете на налаганите глоби и имуществени санкции. Размерът на налаганата глоба при някои нарушения спрямо тежестта на нарушението е твърде нисък, докато за други – твърде висок. Поради това е необходимо размерът на санкциите да бъде променен като нарушенията са класифицирани въз основа на тежестта на нарушението и субекта, който го извършва. Следва да бъдат определени нови състави на административни нарушения за новосъздадените разпоредби на Закона, при прилагане на същия принцип – въз основа на тежестта на нарушението в зависимост от това дали нарушаващият съответната разпоредба е физическо длъжностно лице или юридическо лице или търговец.

Цифровата достъпност е сред основните принципи в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ). В чл. 9 от КПХУ, тя е условие за интеграция и социално включване. В момента в България не се прилагат в достатъчна степен норми и стандарти за постигане на универсален дизайн, гарантиращ достъпността на публичните сайтове. При оценка на достъпността липсват механизми за включване на ползватели с увреждания.

От Република България се изисква да въведе в националното си законодателство Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от обществения сектор, чийто срок за въвеждане в националното законодателство е 23 септември 2018 г. Към настоящия момент мерките, предвидени в директивата, не са въведени в българската правна уредба, което лишава засегнатите лица от правата и облекченията (достъпна интернет среда),

следващи от директивата. В законодателството ни липсва ясно задължение за всички организации, посочени в директивата, да осигурят достъпност на уебсайтовете и мобилните приложения, както и условията, при които то може да бъде облекчено. Липсва механизъм за контрол и наблюдение над изпълнението на задълженията, произтичащи от този акт на европейското право, както и система от санкции, които да имат превантивен ефект срещу евентуално неизпълнение.

Правилата, свързани с достъпността на уебсайтовете обхваща и всички, определени като създатели на уебсайтове: професионалисти и дружества, специализирани в проектирането на техническата архитектура и съдържанието на уебстраници, разработчици на софтуерни инструменти за създаване и изпълнение на уебстраници, и дружества, които предоставят съответни консултантски услуги и обучение за създаване на уебсайтове.

Към настоящия момент все още са налице затруднения пред осигуряването на достъпна информация и електронни услуги. Част от тези пречки са от чисто техническо и технологично естество. Друг проблем е липсата на унифицирани правила и изисквания за всички задължени съгласно директивата лица, регламентирани в съответен нормативен акт, чрез които да се определят стандартите и мерките за гарантиране на достъпност на уебсайтовете и мобилните приложения.

Същевременно липсват ясни правила по отношение на задължението за достъпност, система за отчетност и контрол върху изпълнението им, съответно – санкции при неизпълнение, правила при евентуални спорове и жалби за неспазване на изискванията за достъпност, ред при които съвсем малки структури от общественения сектор, с обем и обхват на дейност, несъразмерен с ресурсите за създаването и поддържането на интернет страници и приложения, биха могли да покажат тази несъразмерност (прекомерна тежест по смисъла на директивата) и да прилагат правилата при по-облекчени условия.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

В съществуващата нормативна уредба в ЗЕУ липсват ясни, конкретни и систематизирани текстове по отношение на:

-органите на съдебната власт и тяхното място в националната политика за е-управление;

-използването на хоризонталните системи на е-управление – системата за сигурно електронно връчване и системата за електронна автентикация.

-задължението за доставчиците да обявят по разбираем и достъпен начин предоставяните административни услуги и основния работен процес по заявяване, подаване и получаване на електронни документи и изявления.

-обменът на електронни документи между всички административни органи, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги, в съответствие с новоприетите изменения в АПК.

-вписването на електронните административни услуги и подаването и изпращането на електронни документи по реда на АПК.

-допустимите средства и начини за електронна идентификация на гражданите и организациите при заявяване на електронни административни услуги, предоставяни от административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги.

Разработени и функциониращи са основните хоризонтални системи на електронното управление, осигуряващи интегрираност и ефективност на административните процеси и на предоставяните по електронен път административни услуги, сред които системите за е-автентикация и е-връчване. Тези системи са част от Единния модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги, който следва да бъде прилаган от всички административни органи, от лицата, осъществяващи публични функции и от организацияте, предоставящи обществени услуги, при разработване и/или надграждане на информационните им системи. Задължението за тяхното повсеместно внедряване и използване от субектите на ЗЕУ трябва да намери своето място в Закона.

Приетите изменения в АПК налагат синхронизиране на разпоредбите на ЗЕУ.

Правомощията на председателя на ДАЕУ следва да бъдат прецизирани и разширени. Необходимо е прецизиране на разпоредбите по осъществяване на контрол, свързан с разходите, проектите и техническите спецификации, както и включването на политиката по управление на лицензите в областта на електронното управление в обхвата на правомощията на председателя на Агенцията. Реалното постигане на целите на политиката за е-управление е невъзможно без систематичен контрол при ясно разграничени правомощия и функции и въвеждането на конкретни и систематични разпоредби, гарантиращи правна сигурност за всички субекти на Закона.

С изменението на ЗЕУ от 2016 година (ДВ, бр. 50 от 2016 г., в сила от 01.07.2016 г.) се въведе регламентация на създаването на Държавно предприятие „Единен системен оператор“, като лице, осъществяващо публични функции. В хода на работата по неговото формиране беше направен анализ на приложимата нормативна уредба в областта на държавните помощи и обществените поръчки, който показва необходимост от прецизиране на дейността на предприятието, както и на неговото управление и приходи, за да може то да бъде жизнеспособно и да бъде избегната колизия със съществуващите правила. Допълнително, предложените актуализирани правомощия на председателя на Агенцията следва също да бъдат отразени в разпоредбите относно дейностите на ДП ЕСО, предвид основната му функция по подпомагане на председателя на ДАЕУ.

Установена е необходимост от прецизирането на принудителните административни мерки за предотвратяване и преустановяване на нарушенията по този закон и нормативните актове по прилагането му, както и за отстраняване на вредните последици от тях. Регламентирани са нови състави на административни нарушения, както и глоби и имуществени санкции при повторност.

В действащата нормативна уредба проблемът с достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения е засегнат частично в няколко законови и подзаконови актове, признаващи правото на достъпна информационна среда. Липсват обаче изрични и систематизирани текстове, които да уреждат изискванията и условията, при които да се гарантира достъпът на хората с увреждания до информация в уебсайтовете и мобилните приложения на организацияте от общественения сектор.

В ЗЕУ са регламентирани изискванията към дейността на доставчиците на електронни услуги, включително разгласяването на услугите по разбираем и достъпен начин. Това включва подробна информация относно всяка предлагана услуга свободно и безплатно, включително чрез официалната интернет страница на доставчика (чл. 10 ЗЕУ). Тази уредба следва да се допълни с новостите в европейското право по отношение на достъпността на интернет страниците и приложенията, чрез които се ползват тези услуги. Ето защо е подходящо изискванията на Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организацияте от общественения сектор (ОВ, L, 327/10 от 2.12.2016 г.) да се включат в Закона за електронното управление чрез изменение и допълнение на този закон.

Тъй като уредбата на обществените отношения е първична – налагане на ясно задължение за широк кръг лица, дефиниране на система за контрол, със съответните правомощия, както и създаване на законова делегация за регламентирането на технически детайли и по-подробни правила, то тази уредба следва да се въведе чрез закон.

Идентифицираните по-горе проблеми не могат да намерят решение чрез прилагането на съществуващото законодателство, което налага да бъдат извършени съответните изменения и допълнения в Закона за електронното управление.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

НЕ

2. Цели:

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

Законопроектът цели да осигури ефективност и сигурност при предоставянето на електронни административни услуги на гражданите и организациите, предвид приетите изменения и допълнения в АПК, който е първият от трите процесуални закони, въвеждащ нормативни изисквания за електронно заявяване на административни услуги, връчване на документи по електронен път на граждани и организации и вътрешен обмен на електронни документи между административните органи. Цел на предлаганите промени в Закона за електронното управление е и да се обезпечи разработване, надграждане и внедряване на необходимите информационни ресурси на електронното управление при спазване на изискванията за мрежова и информационна сигурност и оперативна съвместимост, както и при устойчив модел за дългосрочно управление и финансов ресурс за поддръжка на тези информационни ресурси.

Първата група изменения обхваща включването на органите на съдебната власт като субекти на Закона с оглед тяхната роля в развитието на електронното управление, осигуряване на интеграция и оперативна съвместимост на информационните системи на законодателната и изпълнителната власт и синхронизиране със съответните разпоредби в АПК.

Чрез втората група от изменения и допълнения се постига гаранция, че гражданите и организациите, потребители на електронни административни услуги, ще разполагат със сигурен, надежден и проследим канал за подаване на електронни документи и заявяване на електронни административни услуги. С приетите изменения в АПК (нов чл. 18а. Съобщения) след съгласуване с Държавна агенция „Електронно управление“ се регламентира възможността гражданите и организациите да подават заявления и искания за инициране на административното производство и предоставяне на административни услуги чрез Информационната система за сигурно електронно връчване като модул на Единния портал за достъп до електронни административни услуги, поддържана от председателя на Държавна агенция „Електронно управление“. В тази връзка уредбата в Закона за електронното управление се синхронизира с приетите изменения в АПК.

Включването на информационната система за сигурно електронно връчване като нормативно регламентиран начин за изпращане на електронни документи и заявяване на електронни административни услуги ще създаде предпоставка всички административни услуги да бъдат заявявани по електронен път. Тази мярка ще допринесе значително за развитието на електронното управление в Република България. Дори и в случаите, в които един административен орган не разполага с информационна система, чрез която да предоставя електронни административни услуги, ще е налице възможност гражданите и организациите да използват изградената и функционираща информационната система за сигурно електронно връчване, поддържана от председателя на Държавна агенция „Електронно управление“.

С цел публична достъпност и разгласяване на способите за заявяване на електронни административни услуги е въведено задължение за доставчиците да обявят по разбираем и достъпен начин предоставяните административни услуги и основния работен процес по заявяване, подаване и получаване на електронни документи и изявления. В случай че доставчикът на електронна административна услуга е административен орган, е въведено задължение да впише изложената по-горе информация в административния регистър,

поддържан на основание чл. 61 от Закона за администрацията и представляващ модул от интегрираната информационна система на държавната администрация. За лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги е регламентирано да осигурят обявяване на изложената по-горе информация относно електронната административна услуга по друг публично достъпен начин.

Регламентирано е задължението за вътрешен обмен на електронни документи между всички административните органи, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги, което е в съответствие с новоприетите изменения в АПК.

С оглед гаранция за автентичност на обменните електронни документи и изявления са регламентираны средствата за електронна идентификация и режима за признаването им, както и изграждането и поддържането на информационна система за електронна автентикация. Разпоредбите са съобразени със Закона за електронна идентификация и Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО.

Третата група изменения и допълнения се отнася до правомощията на председателя на Държавна агенция „Електронно управление“, целящи гарантиране на изпълнението на стратегията за електронно управление, прилагане на архитектурата на е-управление и ефективен контрол.

Четвъртата група изменения и допълнения се отнася до подробно регламентиране на публично възложените дейности на Държавно предприятие „Единен системен оператор“ и неговите органи. Предметът му на дейност е уреден в областта на споделените информационни ресурси, осигуряване на оперативна съвместимост и оказване на методическа и експертна помощ при изготвянето на техническите спецификации на проектите, включени в пътните карти за изпълнение на стратегията за развитие на електронното управление. Дейностите ще се извършват при разходаориентиран модел, по себестойност. Прецизирани са правомощията на органите на управление на предприятието.

Петата група изменения и допълнения се отнася до административнонаказателните разпоредби.

Шестата група изменения обхваща въвеждане на изискванията на Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. в националното законодателство и осигуряване на по-голяма достъпност на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от общественния сектор въз основа на общите изисквания за достъпност.

Последната група изменения и допълнения въвежда легални дефиниции в Допълнителните разпоредби на основни термини по смисъла на Закона.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

-Административни органи – по данни от Доклада за състоянието на администрацията за 2017 г.¹ към края а 2017 г. органите на изпълнителната власт са 580 (включително централни и териториални)

¹ https://iisda.government.bg/annual_report/304

-Органи на съдебната власт – Висш съдебен съвет, Инспекторат към Висшия съдебен съвет, Върховен административен съд, Върховен касационен съд, Прокуратура на РБ, съдилища по съдебни райони²;

-Организации, предоставящи обществени услуги;

-Лица, осъществяващи публични функции

-Бизнес;

-Граждани;

-Всички организации от обществения сектор по смисъла на Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от обществения сектор;

-Създателите и собствениците на уебсайтове.

Посочените целеви групи в зависимост от ролята и функциите, които изпълняват, се явяват доставчици и потребители на електронни административни услуги. Поради това конкретният брой на всяка група не може да бъде посочен. Броят на отделните целеви групи се променя в зависимост от динамиката на обществените отношения.

4. Варианти на действие:

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта "без действие".

4.1. Вариант 1 – Базов (нулев) сценарий ("не се прави нищо"):

При този вариант ще се наблюдава:

-Липса на синхронизация на ЗЕУ с разпоредбите на АПК и ЗСВ и дублиране на нормативна уредба спрямо новоприетия ЗКС;

-Липса на органите на съдебната власт като субекти на електронното управление, което ще доведе до липса на синхронизация при въвеждането на електронното правосъдие и липса на интеграция и оперативна съвместимост между системите на законодателната и изпълнителната власт. Това ще попречи на въвеждането на електронното управление в неговата цялост;

-Непълнота при предоставянето на информация и електронни услуги;

-Липса на устойчивост при въвеждането на модела на е-управление, предвид липсата на нормативно регламентиране на внедряването и прилагането на разработените хоризонтални системи на електронното управление;

-Липса на регламентация на задължението за вътрешен обмен на електронни документи между всички административните органи, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги, в съответствие с новоприетите изменения в АПК;

-Липса на регламентация, свързана с вписването на електронните административни услуги, както и с подаването и изпращането на електронни документи по реда на АПК;

-Наличие на правна неяснота относно допустимите средства и начини за електронна идентификация на гражданите и организациите при заявяване на електронни административни услуги, предоставяни от административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги;

-Недостатъчно определени ключови правомощия на председателя на ДАЕУ и правни механизми за осъществяване на ефективен контрол по изпълнението на политиката за е-управление;

-Недостатъчни правни предпоставки за създаването и стартирането на дейността на Държавно предприятие „Единен системен оператор“;

² <http://www.vss.justice.bg/page/view/1999>

-Недостатъчен напредък по отношение на достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от общественния сектор;
-Невъзможност за въвеждане изискванията на Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от общественния сектор.

4.2. Вариант 2 – Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление:

При този вариант:

- Ще бъде разширен кръгът от субекти, попадащи в обхвата на Закона, чрез добавяне на органите на съдебната власт и ще се определи тяхната роля при реализацията на е-управление;

- Ще бъде нормативно регламентирано използването на хоризонталните системи на е-управление – системата за сигурно електронно връчване и системата за електронна автентикация и ще се осигури устойчивото им внедряване;

- Ще се гарантира, че гражданите и организациите, включително лицата с увреждания, получават адекватна информация и достъп до електронни услуги, по удобен за тях начин и съобразно техните нужди;

- Ще се осигури разбираема и достъпна информация за потребителите на електронните административни услуги за начина на предоставянето им и основния работен процес по заявяване, подаване и получаване на електронни документи и изявления;

- Ще се намали административната тежест при ползването на електронни услуги, вкл. за юридически лица на хора с увреждания;

- Ще се регламентира нормативно влязлото в сила задължение за обмен на електронни документи между всички административните органи, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги;

- Ще бъде създадена необходимата правна сигурност относно допустимите средства и начини за електронна идентификация на гражданите и организациите при заявяване на електронни административни услуги, предоставяни от административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги;

-Ще се засилят правомощията на председателя на Държавна агенция „Електронно управление“ с цел по-ефективно провеждане на държавната политика за е-управление;

-Ще се засили ефективността на осъществявания контрол по прилагането на целия Закон, както и на правилата за достъпност на уебсайтовете и мобилните приложения;

-Ще се осигурят необходимите условия по създаването и стартирането на дейността на Държавно предприятие „Единен системен оператор“, включително осигуряване на неговата устойчивост;

-Ще се уеднакви подходът при определяне на глобите и имуществените санкции в съществуващите административнонаказателни разпоредби на Закона;

-Ще се създадат специфични правила за достъпност на уебсайтовете и мобилните приложения съгласно изискванията на Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета;

-Ще се създаде задължение за достъпност на интернет сайтовете и мобилните приложения, чрез първична уредба на обществените отношения по наблюдението и контрола над спазването на тези изисквания;

В проекта на Закона не се предвижда въвеждане на нови такси или промяна на съществуващи.

Във връзка с гореизложеното предлагаме да бъде избран Вариант II.

Предлаганите изменения осигуряват възможността на всички заинтересовани страни да комуникират дигитално, ако изберат това, както с административните органи, така и с органите на съдебната власт. Съгласно измененията в АПК (ДВ бр. 77 от 18 септември 2018 г.):

-„Исканията, сигналите и предложенията, жалбите, протестите, молбите, исковете и приложенията към тях могат да се подават до административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги по електронен път по реда на Закона за електронното управление съответно по Закона за съдебната власт ...“;

-„Административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги, осигуряват техническата възможност исканията, сигналите и предложенията, жалбите, протестите, молбите, исковете и приложенията към тях да се подават по електронен път по реда на Закона за електронното управление в производствата пред административен орган или съответно по електронен път по реда на Закона за съдебната власт в производствата пред съд“;

-„Заявителят или жалбоподателят, както и всички заинтересовани граждани, които са привлечени или встъпили като страни, за призоваване и получаване на документи и съобщения, свързани със започнало производство, могат да предоставят на административния орган или на съда, ако разполагат с такива:

1. информация за наличие на персонален профил, регистриран в информационната система за сигурно електронно връчване като модул на Единния портал за достъп до електронни административни услуги по смисъла на Закона за електронното управление, или

2. електронен адрес, който позволява получаване на съобщение, съдържащо информация за изтегляне на съставения документ от информационна система за връчване, или

3. мобилен или стационарен телефонен номер, който позволява получаване на съобщение, съдържащо информация за изтегляне на съставения документ от информационна система за връчване или в случай че изтеглянето не е технически възможно, да позволява изпращане от получателя на обратно кратко текстово съобщение, потвърждаващо получаването на съобщението, или

4. факс“;

- „Административните органи, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги, са длъжни да предоставят вътрешни електронни административни услуги съгласно Закона за електронното управление.“

Предлаганите изменения в Закона за електронното управление доразвиват тези разпоредби, като осигуряват законова регламентация за използването на хоризонталните системи на е-управление – системата за сигурно електронно връчване и системата за електронна автентикация. Измененията не противоречат на процесуалните закони и не накърняват правата и свободите на българските граждани. Те ги затвърждават, като ще доведат до съществени ползи за всички заинтересовани страни, включително хората с увреждания, в посока улеснено и по-достъпно административно обслужване по електронен път, прозрачност и контрол чрез ефективно прилагане на инструментите на електронното управление.

Чрез бюджетната процедура и отделянето на разходите за е-управление и ИКТ в специално приложение, както и чрез предвидения засилен контрол от страна на ДАЕУ, е осигурен необходимият механизъм за реализиране на заложените промени. Засилени са правомощията на председателя на ДАЕУ по упражняване на контрол върху прилагането на Закона и са регламентирани правните механизми по осъществяването му и съответни санкции при неизпълнение.

В административнонаказателните разпоредби на Закона е установен еднакъв подход при определянето на праговете на налаганите глоби и имуществени санкции. Променен е размерът на санкциите, като нарушенията са класифицирани въз основа на тежестта на нарушението и субекта, който го извършва. Определени са нови състави на административни нарушения за новосъздадените разпоредби на Закона, при прилагане на същия принцип – въз основа на тежестта на нарушението в зависимост от това дали нарушаващият съответната разпоредба е физическо длъжностно лице или юридическо лице или търговец. Въведен е механизъм за контрол и наблюдение над изпълнението на задълженията, произтичащи от Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 година относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организацията от обществен сектор, както и система от санкции, които да имат превантивен ефект срещу евентуално неизпълнение.

Във връзка с описаните изменения в ЗЕУ ще се наложат изменения в следните закони:

- Закон за въоръжените сили на Република България;
 - Закон за електронните съобщения;
 - Закон за електронната идентификация.
- Това е необходимо с оглед на синхронизирането на съответните разпоредби

Доколкото измененията в посочените закони са с цел синхронизация с предложените промени в ЗЕУ, те ще имат аналогичен положителен ефект за заинтересованите страни.

5. Негативни въздействия:

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

При вариант I „Без действие“:

Икономически въздействия:

-Невъзможност за ефективно изпълнение на поети ангажименти на Република България по Европейския план за действие за е-управление 2016-2020 г.;

-Недостатъчна възможност за преодоляване на съществуващите ограничения за бизнеса при достъп до електронни административни услуги, водещи до генериране на допълнителни разходи за фирмите;

-Недостатъчна оперативна съвместимост и интеграция между използваните системи от субектите на ЗЕУ, водеща до генериране на значителни допълнителни разходи за паралелно разработване, внедряване и поддръжка на вече налични технологични решения;

-Затруднения за навлизане на пазара за икономически оператори, като например разработващите уебсайтове или софтуерни инструменти за създаване, управление и тестване на интернет страници или мобилни приложения, разработващите потребителски агенти като уеббраузъри и свързани помощни технологии, изпълняващите удостоверителни услуги и предоставящите обучение., насочени към осигуряване на достъп до информация и услуги за хората с увреждания;

-Недостатъчно стимулиране на пазарите на съдържание чрез ограничения в предоставянето на информацията от публичния сектор при прозрачни, ефективни и недискриминационни условия. Това е важен източник за потенциален растеж на иновативни онлайн услуги.

Социални въздействия:

-Ограничен достъп до публични електронни услуги и недостатъчна възможност за изцяло дигитално взаимодействие с органите на публичната власт на централно и териториално равнище;

-Продължаване на така наречената трайна „цифрова изолация“ за хората в неравностойно положение (по-възрастни хора, хора с увреждания и др.), които не могат да се възползват пълноценно от онлайн предложения (напр. за търсене на работа, възможности за обучение в чужбина и др.)

Екологични въздействия:

Не са идентифицирани негативни екологични въздействия.

Всички идентифицирани негативни въздействия са значителни.

При вариант II „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление“

Икономически въздействия:

Не са идентифицирани негативни икономически въздействия.

Социални въздействия:

Не са идентифицирани негативни социални въздействия.

Екологични въздействия:

Не са идентифицирани негативни екологични въздействия.

6. Положителни въздействия:

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

При вариант I „Без действие“:

Икономически въздействия:

Не са идентифицирани положителни икономически въздействия.

Социални въздействия:

Не са идентифицирани положителни социални въздействия.

Екологични въздействия:

Не са идентифицирани положителни екологични въздействия.

При вариант II „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление“

Икономически въздействия:

-Многократно повишена ефективност на административните процеси и ускорено административно обслужване;

-Спестен значителен финансов ресурс и време за гражданите и бизнеса чрез улеснен достъп до качествени електронни административни услуги;

-Намалена административна тежест за гражданите и организациите чрез засилване на нормативната регламентация по използване на хоризонталните системи на е-управление, водещо до премахване на изискването на удостоверителни документи на хартиен носител и осъществяване на обмен на данни и документи по електронен път;

-Спестен значителен финансов ресурс за субектите на Закона в резултат на използване на споделени решения и преминаване към изцяло електронен обмен на документи (над 1 000 000 лева годишно спестени само от копирна хартия, периферна техника и консумативи и поддръжка);

-Посочване на приложимите стандарти и правила за достъпност на интернет сайтовете и мобилните приложения, което от своя страна ще доведе до по-добри пазарни условия, повече работни места, по-ниски разходи за достъпността им и по-голям брой общодостъпни уебсайтове за хора с увреждания.

Социални въздействия:

-Реализиране на значителни ползи за обществото в резултат на подобреното административно обслужване, реализираната възможност за изцяло дигитално взаимодействие с органите на публична власт и улеснения достъп до качествени електронни услуги и обществена информация;

-По-добри възможности за икономическо и социално участие на гражданите, включително граждани в неравностойно положение;

-Ограничени рискове от цифрова изолация на значими социални групи.

Екологични въздействия:

-Средногодишно над 150 тона спестена копирна хартия в резултат на преминаването към изцяло електронен обмен на документи.

Всички описани положителни въздействия са в пряка връзка с постигането на формулираните цели.

7. Потенциални рискове: .

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове

Не са идентифицирани потенциални рискове от приемането на нормативния акт.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

Ще се повиши

Ще се намали

Няма ефект

Намаляването на административната тежест се изразява в:

-улеснен достъп до качествени електронни публични услуги вследствие на използването на хоризонталните системи на е-управление;

-по-бързо и ефективно административно обслужване;

-създаване на всички необходими законови условия за премахване на изискването физическите и юридическите лица да удостоверяват факти и обстоятелства, вече известни на администрацията.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не се създават нови регулаторни режими.

9. Създават ли се нови регистри?

Когато отговорът е "да", посочете колко и кои са те

Не

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга пряко МСП

Няма ефект

МСП, като част бизнеса, са сред заинтересованите страни, върху които предложението за изменение на ЗЕУ ще окаже положително въздействие. Те ще получат възможността да комуникират изцяло дигитално с административните органи и органите на съдебната власт и ще могат да се възползват от възможностите, които предлагат инструментите на електронното управление за да получат по-добро административно обслужване, повече прозрачност и улеснен достъп до услуги.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

Да

Не

12. Обществени

консултации:

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

Проектът на акт ще бъде публикуван за обществено обсъждане по реда на Закона за нормативните актове на Портала за обществени консултации www.strategy.bg.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2016/2102 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 26 октомври 2016 година относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от общественения сектор. Основни изисквания:

- Държавите членки да гарантират, че организациите от общественения сектор вземат необходимите мерки техните уебсайтове и мобилни приложения да станат по-достъпни, с по-лесно разпознаваеми елементи, оперативни и надеждни. Приема се, че съдържанието на уебсайтовете и мобилните приложения отговаря на тези изисквания, ако е в съответствие с определени от Комисията хармонизирани стандарти. Равнището на достъпност, което се цели е равностойно най-малко на равнището, гарантирано от европейски стандарт EN 301 549 V1.1.2 (2015-04).
- Директивата предвижда прилагането на изискванията да е до степен, при която те не водят до прекомерна тежест върху организациите. Степента на тежест се определя чрез оценка.
- Директивата предвижда допълнителни мерки, които трябва да бъдат гарантирани: предоставяне и редовна актуализация на подробна, всеобхватна и ясна декларация за достъпност, създаване на ред за отправяне на сигнали или искане на информация; насърчаване и улесняване разработването на програми за обучение, свързани с достъпността и др.
- Директивата изисква държавите членки да извършват редовно наблюдение за спазване на изискванията за достъпност и да изготвят периодични доклади до Комисията.
- Директивата изисква държавите членки да осигурят наличието на подходяща и ефективна процедура по прилагане, включително по отношение на предприемането на ефективни мерки по сигналите.
- Държавите членки следва да уведомят Комисията за транспонирането на директивата и за това кой орган е определен да отговаря за прилагането на директивата, по наблюдаването и докладването, предвидени в нея.

оценка на въздействието на ниво Европейски съюз - <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=CELEX%3A52012SC0402>

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Гергана Колешанска, директор на дирекция „Политики за е-управление“

Дата: 11.08.19

Подпис: *На осн. Чл.2.ал.1 от ЗЗЛЛ*